

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

sp. zn. Zin 38/2021

ROZHODNUTÍ

Nejvyšší soud jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), rozhodl o žádosti **P. N.**, nar. XY, trvale bytem XY, t. č. P.O.BOX 1, 789 53 Mírov (dále jen „žadatel“), ze dne 22. 2. 2021, v řízení sp. zn. Zin 38/2021 (dále jen „projednávaná žádost“),

takto:

Podle § 15 odst. 1 v souladu § 2 odst. 4 a § 3 odst. 3 informačního zákona se projednávaná žádost **odmítá** v požadavku „*jsou-li k povinnosti vyčerpát obžalobu nějaké novější judikáty k dispozici, tak prosím uvést i ty.*“, neboť se jedná o požadavek na vytvoření nové informace (odborné rešerše).

Odůvodnění:

Povinný subjekt obdržel projednávanou žádost v následujícím znění (přepis žádosti):

„1. Žadatel dle zákona o svobodném přístupu k informacím č. 106/1999 Sb. (dále jen INFZ) požaduje přímé poskytnutí následujících informací ve smyslu ustanovení § 6/2 INFZ:

2. Poskytnutí spisových značek a rozhodujících soudů k judikátům o povinnosti vyčerpání obžaloby R 41/1972, R 45/1973 – I, R 9/1972, B 6/1975 – 52, B 1/1977 – 1 a SR 49/2000 (vše publikováno v Trestní řád komentář, JUDr. Šámal a spol., § 220 tr. ř.) a jsou-li k povinnosti vyčerpát obžalobu nějaké novější judikáty k dispozici, tak prosím uvést i ty.“

K výroku rozhodnutí:

Podle § 15 odst. 1 informačního zákona „*pokud povinný subjekt žádosti, byť jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, případně o odmítnutí části žádosti*“.

Podle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny. Podle čl. 17 odst. 5 Listiny jsou státní orgány a orgány územní samosprávy povinny **přiměřeným** způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon. Zákonem, který provádí uvedené ustanovení čl. 17 odst. 5 Listiny, je právě informační zákon. Podle § 1 informačního zákona tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.

Podle § 2 odst. 4 informačního zákona se „povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“

Povinný subjekt konstatuje, že účelem této výluky je určitá míra ochrany povinných subjektů před nutností vytvářet nové informace jen pro účely zpracování odpovědi na žádost (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2012, č. j. 4 As 37/2011-93, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 8 As 9/2013-30). Pokud tedy povinný subjekt obdrží žádost o vytvoření nových informací (odborné rešerše judikatury či nových statistik) s odkazem na informační zákon, je třeba žádost podle § 2 odst. 4 téhož zákona odmítnout (tedy vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti).

Povinný subjekt dále odkazuje na ustálenou judikaturu, z níž jednoznačně vyplývá, že ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je třeba vykládat podle jeho účelu, jímž je bránit povinné subjekty před tím, aby se na ně žadatelé v režimu uvedeného zákona obraceli s žádostmi o zaujetí stanoviska v blíže specifikované věci, provedení právního výkladu, vytvoření či obstarání nové informace ve smyslu informačního zákona (blíže srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 55/2014-33).

V případě žádostí o rešerši rozhodovací činnosti povinného subjektu navíc není ani splněna jedna z náležitostí „informace“ ve smyslu informačního zákona, kterou § 3 odst. 3 informačního zákona definuje jako „jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakémkoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči...“. Viz komentářový závěr: „Ustanovení § 2 odst. 4 informačního zákona je úzce spjato s definicí informace v § 3 odst. 3 informačního zákona, tj. že jde o obsah zaznamenaný na nějakém nosiči, neboli s principem, že povinnost poskytovat informace míří do minulosti, tj. vůči skutečnostem, které již nastaly a trvají (nebo podle názoru žadatele nastat měly či mohly).“ (viz JELÍNKOVÁ, J., TUHÁČEK, M.: *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 284 s., str. 24*).

Povinný subjekt konstatuje, že žádnou „ucelenou informaci“ vztahující se k úzce vymezené oblasti rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu nedisponuje. Povinný subjekt žádostí vymezenou skupinu soudních rozhodnutí, která by odpovídala požadavkům žádosti (dané právní problematice), systematicky nijak blíže (ve smyslu statisticky) nesleduje, jelikož to není bezpodmínečně nutné pro řádný výkon zákonem svěřených pravomocí (viz dále). Požadovanou informaci by tak povinný subjekt musel nově vytvořit, přičemž by se nejednalo jen o prostý sběr dat, ale jednoznačně by se jednalo o specializovanou analytickou a odbornou práci s judikaturou (podrobněji viz níže). Tuto práci by musela provést osoba s patřičným právním vzděláním, čímž by naplnila podmínku vytváření tzv. „přidané hodnoty“ ve smyslu definice nové informace (§ 2 odst. 4 informačního zákona).

Dále je též příhodný následující komentářový závěr (podtržení doplněno):

„Ve všech těchto případech tedy nastává specifická situace, v níž žadatel požaduje určitou informaci, která se sice pojmově vztahuje k působnosti povinného subjektu /.../, avšak v okamžiku podání žádosti neexistuje, resp. neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, a žadatel se výslovně nebo implicitně domáhá jejího vytvoření /.../. Požadavek žadatele ve smyslu § 2 odst. 4 tedy z velké části směřuje do budoucnosti a z jistého hlediska se tak dostává mimo režim SvInf, neboť „neexistující informace“ nespĺňuje jeden z pojmových znaků informace, jak je zákon vymezuje v § 3 odst. 3 (informací je jen údaj zaznamenaný, tudíž pro

*povinný subjekt existující). /.../ Soudní judikatura především dovodila procesní požadavek, podle něhož musí být při aplikaci § 2 odst. 4 žádost o informace odmítnout rozhodnutím, vydaným podle § 15 odst. 1; komentované ustanovení je tedy chápáno jako specifický důvod pro odmítnutí žádosti o informace. (FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 62 - 63).*

Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb. uvádí následující závěr (zvýraznění doplněno):

„Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu.“ Cit. z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=4&ct=991&ct1=0>

Povinný subjekt nemá ani možnosti, jak požadované informace získat jednoduše ze své elektronické databáze, například zadáním příslušného sjednocujícího hesla. Informační systém Nejvyššího soudu (dále jen „ISNS“) sleduje a přesně vyhodnocuje jen konkrétně zadané statistické (a jiné) údaje podle parametrů, které jsou do něj předem naprogramovány. Jedná se především o údaje, jejichž sledování si vyžaduje běžná denní činnost soudu (z povahy věci tak ISNS nemusí automaticky vyhovovat požadavkům externích žadatelů). Naprogramovat další funkcionality ISNS by představovalo pro povinný subjekt nepřiměřenou zátěž, neboť by musel oslovit s touto zakázkou externího správce počítačové databáze, specializovanou počítačovou firmu. Nepřiměřenou zátěž by rovněž představovalo vyhledávání žadatelem požadovaných „*novějších judikátů*“ tzv. ručně, fyzickou kontrolou jednotlivých spisů. Taková práce by nebyla jen prostým sběrem dat, ale vyžadovala by přímo analytickou odbornou činnost – studium a hodnocení vydaných rozhodnutí k zájmové právní oblasti. Touto analytickou prací by musel být pověřen odborný pracovník soudu, nejlépe se specializací na oblast trestního práva procesního.

Charakteristikou toho, co už lze označit za nepřiměřenou zátěž, kdy je třeba žádost odmítnout, na rozdíl od situace, kdy by se jednalo jen o zpracovávání velkého objemu jednoduše extrahovatelných dat, kdy má povinný subjekt žadateli informaci poskytnout, ale může jej (žadatele) nejprve vyzvat k zaplacení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání podle § 17 informačního zákona, se opakovaně zabývá komentářová literatura. V dané souvislosti se pak často objevuje definice, která za nepřiměřenou zátěž považuje jakoukoli „přidanou hodnotu“ nad rámec prostého sběru dat. Za tuto přidanou hodnotu lze jednoznačně považovat odbornou analytickou práci zaměstnanců povinného subjektu, kteří musí mít pro vytvoření požadované nové informace patřičné odborné znalosti a analytické schopnosti. To znamená, že zkoumaná data (rozhodnutí) jen neukládají do tabulek, ale analyzují, resp. hodnotí, např. vyhodnocují různé mezní situace. (Podrobněji např. viz: FUREK, A., ROTHANZL, L., JIROVEC, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, bod 20, s. 73 - 74).

Jelikož z žádného právního předpisu nevyplývá pro povinný subjekt povinnost vést informace v podobě, která byla specifikována v dané části žádosti odmítané výrokem tohoto rozhodnutí, a rovněž v návaznosti na argumentaci uvedenou výše, projednávanou žádost povinný subjekt ve vymezené části vyhodnotil jako požadavek na vytvoření nové informace ve smyslu § 2 odst. 4 informačního zákona a žádost v této části odmítl.

Nejvyšší soud jakožto povinný subjekt musí podle § 20 odst. 4 písm. a) informačního zákona rovněž postupovat v souladu s § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy dbát o to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Vzhledem k tomu, že povinný subjekt již opakovaně (resp. vždy) v obdobných případech žádostí o odborné rešerše v databázi rozhodnutí vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti, nebyl ani v tomto případě důvod se od takové praxe vyřizování požadavků podle informačního zákona odchýlit.

Pro úplnost povinný subjekt dodává, že oproti předchozí žadatelově žádosti evidované pod sp. zn. Zin 163/2020 nezbyvá v případě nynější projednávané žádosti než vydat rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti. V případě citované žádosti o informace žadatel svůj požadavek formuloval jako obecný dotaz na možnosti povinného subjektu (*„Je-li to možné, sdělení, zdali tyto judikáty byly zákonným způsobem překonány. Či existují-li novější judikáty a soudní rozhodnutí o stejné otázce (provádění důkazů před sdělením obvinění)...“*), který bylo možné vyřídit „pouhým“ konstatováním o možnostech vyhledávání a provádějí rešerší ze strany povinného subjektu, respektive uvedením, že Nejvyšší soud jako povinný subjekt podle informačního zákona *„nemůže provádět jakýkoli další výklad rozhodnutí Nejvyššího soudu (či jiných soudů), nebo vyhledávat další „navazující“ judikaturu, která by konkrétní rozhodnutí dále rozvíjela (nebo je překonala). Tímto postupem by překračoval rámec poskytování existujících informací podle informačního zákona. Takový požadavek by povinný subjekt musel odmítnout (vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti).“* Povinný subjekt v řízení sp. zn. Zin 163/2020 dodal, že *„v roli správního orgánu nemůže zasahovat do rozhodovací činnosti soudů a vyslovovat se k aplikovatelnosti dřívějších rozhodnutí či aktivně vyhledávat dotčenou judikaturu jak Nejvyššího soudu, tak i ostatních soudů (v tomto případě k provádění důkazů před sdělením obvinění). Pokud by tedy správa Nejvyššího soudu, která je příslušná k vyřizování žádostí podle informačního zákona, odpověděla na dotazy týkající se rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu (či jiných soudů) či výkladu právních norem, nepřipustně by tím zasáhla do nezávislého soudního rozhodování, neboť k zodpovězení těchto otázek je v rámci Nejvyššího soudu oprávněno pouze to rozhodovací těleso (např. senát), které je podle rozvrhu práce příslušné k rozhodování konkrétní věci spadající do jurisdikce Nejvyššího soudu. Je tedy třeba znovu zrekapitulovat, že povinný subjekt jako správní orgán není kompetentní osobou k poskytování právních rad. Informační zákon nestanovuje povinnost „vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice“. Osoby, které poskytují právní rady, resp. jsou k tomu způsobilé, jsou předmětem zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.“*

V případě projednávané žádosti tak nastala již dříve avizovaná situace a povinnému subjektu nezbylo než tuto část žádosti odmítnout (vydat rozhodnutí o částečném odmítnutí). Ve snaze pomoci upozorňuje povinný subjekt na možnosti vyhledávání všech pseudonymizovaných rozhodnutí na trestním i civilním úseku Nejvyššího soudu podle klíčových slov ve veřejné databázi rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu na jeho

webových stránkách www.nsoud.cz, které jsou přístupné veřejnosti, žadatel tak může žádosti o „přibližnou“ rešerši oslovit například svého právního zástupce.

K dispozici jsou i vybraná trestní a civilní hesla, v případě projednávané žádosti viz např. následující odkaz na výsledky vyhledávání k heslu „Obžaloba“:

[https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/\\$\\$WebSearch1?SearchView&Query=\(%5Bheslo%5D%3D%22Ob%C5%BEaloba%22\)%20AND%20%5Bkolegium%5D%3D2&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1](https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/$$WebSearch1?SearchView&Query=(%5Bheslo%5D%3D%22Ob%C5%BEaloba%22)%20AND%20%5Bkolegium%5D%3D2&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1)

V rámci Rozšířeného vyhledávání je k dispozici i fulltextové vyhledávání, v jehož rámci je např. možné zadat formulaci "vyčerp* obžalob*" (uvozovky slouží pro vyhledávání řetězce slov, * pro vyhledávání ve všech tvarech daného slova, hodnota „AND“ slouží pro současné vyhledávání více formulací), viz následující odkaz:

[https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/\\$\\$WebSearch1?SearchView&Query=\(%5BARozhodnutiRT%5D%3D\(%22vy%C4%8Derp*%20ob%C5%BEalob*%22\)\)&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1](https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/$$WebSearch1?SearchView&Query=(%5BARozhodnutiRT%5D%3D(%22vy%C4%8Derp*%20ob%C5%BEalob*%22))&SearchMax=1000&SearchOrder=4&Start=0&Count=15&pohled=1)

Povinný subjekt tak konstatuje, že pro zpracování příslušné odborné rešerše, která by plně vyhovovala požadavkům a nárokům projednávané žádosti (co se týče rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu), jsou prostřednictvím veřejné databáze rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu na webových stránkách www.nsoud.cz k dispozici podklady i veškeré nástroje pro práci s nimi.

Povinný subjekt závěrem dodává, že tato ustálená rozhodovací praxe (odmítání žádostí o rešerše rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu) byla potvrzena i ze strany nadřízeného (odvolacího) orgánu. K tomu viz např. rozhodnutí ze dne 12. srpna 2020, č. j. UOUU-03215/20 – 4, v němž je uvedeno mj. následující (z výraznění doplněno): „*Úřad se tedy podrobně zabýval otázkou, zda je v tomto případě naplněna podmínka, která povinný subjekt vedla k odmítnutí žádosti, tj. jde-li v případě žadatelem požadovaných informací o vytváření nové informace ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb. /.../*

Je třeba rozlišovat žádosti o prosté výtahy z databází či části dokumentů na straně jedné a žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání, o analýzy dat z rozhodovací činnosti povinného subjektu apod. na straně druhé. Rozhodující tedy není časová náročnost shromáždění požadovaných informací (to lze promítnout do požadavku úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací podle § 17), ale to, zda postačí mechanická, jednoduchá práce se zdrojovými daty, nebo je naopak potřeba „přidaná hodnota“ překračující rámec jednoduchých úkonů. To odpovídá čl. 5 odst. 2 směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru, ve znění směrnice 2013/37/EU, podle něž subjekty veřejného sektoru nejsou povinny vytvářet nebo upravovat dokumenty nebo poskytovat výtahy z dokumentů, pokud by to představovalo nepřiměřené úsilí překračující rámec jednoduché operace“ (Jelínková, J.; Tuháček, M. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 219, 340 s. s. 29–30). Pro odlišení případů prostého mechanického vyhledání informace od situace, ve které vyhledávání překračuje rámec jednoduchých úkonů, „musí být hledáno v míře „intelektuální náročnosti“ činnosti, která by byla nutná pro přípravu odpovědi na žádost. Jinak

řečeno o vytváření nové informace půjde pouze tehdy, jestliže k vytvoření odpovědi na žádost nestačí pouhé mechanické vyhledání a shromáždění údajů, které má povinný subjekt k dispozici a které jsou žadatelem poptávány, ale jestliže je nezbytné s těmito údaji provádět další zpracovávání nad rámec prostého „vtělení“ do odpovědi na žádost“ (viz Furek, A.; Rothanzl, L.; Jirovec, T. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 1. vydání. Praha: Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, 1256 s. s. 21, dále též rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 141/2011-67, č. j. 8 As 9/2013-30 nebo č. j. 3 As 115/2014-29).

Úřad konstatuje, že povinný subjekt nemá zákonnou povinnost vést speciální statistiky či seznamy o žadatelem požadovaných řízeních o náhradách škody insolvenčních správců v rámci své rozhodovací činnosti a musel by je pouze pro potřeby žadatelovy žádosti vytvořit. Informační systém povinného subjektu slouží pouze k běžné každodenní agendě soudu, tj. povinný subjekt jej používá ke svým interním potřebám.

/.../ Úřad konstatuje, že povinný subjekt nad rámec svého rozhodnutí žadateli poskytl takové údaje, které měl k dispozici, tj. povinný subjekt naplnil svoji informační povinnost, byť nevedla k plnému uspokojení žadatelovy žádosti. Žadateli lze částečně přisvědčit v tom, že „obtížné (časové) vyhledávání není, důvodem k odmítnutí žádosti.“ Nicméně povinný subjekt se v předmětném rozhodnutí neodvolává toliko na náročnost vyhledávání požadované informace, ale na její neexistenci. Na základě výše uvedeného shledává Úřad tuto žadatelovu námitku jako nedůvodnou.“

Poučení: Proti rozhodnutí povinného subjektu o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informace je možné podle ustanovení § 16 odst. 1 informačního zákona ve spojení s § 83 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání. Odvolání se podává u povinného subjektu do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí.

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) informačního zákona

Ke zbývající části projednávané žádosti, kde nebylo poskytnutí informace částečně odmítnuto výrokiem předkládaného rozhodnutí, poskytuje povinný subjekt požadované informace formou následujícího sdělení.

V případě judikátu, který je označován také jako R 41/1972, se jedná o rozhodnutí Najvyššieho súdu SSR z 27. 1. 1972, sp. zn. 2 Tz 169/71.

V případě judikátu, který je označován také jako R 45/1973, se jedná o rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 1. 11. 1972, sp. zn. 11 To 36/72.

V případě judikátu, který je označován také jako R 9/1972, se jedná o rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 27. 9. 1971, sp. zn. 6 Tz 33/71.

V případě judikátu, který je označován také jako B 6/1975 - 52, se jedná o rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 10. 4. 1975, sp. zn. 11 Tz 14/75.

V případě judikátu, který je označován také jako B 1/1977 - 1, se jedná o rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 9. 4. 1976, sp. zn. 8 Tz 8/76.

V případě judikátu, který je označován také jako SR 49/2000, se jedná o rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. 1 To 168/99.

Povinný subjekt opětovně oceňuje uvedení místa citace rozhodnutí (konkrétního paragrafu) v uvedeném komentáři přímo v textu žádosti. Právě díky tomu takto mohl i zpětně zkontrolovat (porovnáním textu rozhodnutí s citací v komentáři), že se skutečně jedná o zájmové rozhodnutí.

Poučení: Proti způsobu vyřízení žádosti v místě, kde je poskytována informace, je možné podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení této informace. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který informaci poskytl.

V Brně dne 9. 3. 2021

L. S.

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností,
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona